

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

แมลงศัตรูป่าไม้และการป้องกันกำจัด (Forest Insect Pest and Control)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

สำรวจหาการระบาดของแมลงศัตรูป่าไม้

- เพื่อตรวจหาการระบาดของแมลงศัตรูป่าไม้
- เพื่อการพิจารณาตัดสินใจทำการควบคุมกำจัด
- เพื่อพิจารณาวิธีการควบคุมกำจัดที่เหมาะสม
- เพื่อลดความเสียหายของต้นไม้ที่เกิดจากแมลง

หลักการตรวจหาการระบาดของแมลงศัตรูป่าไม้

- การตรวจหาจากต้นไม้
- การตรวจหาจากสิ่งที่แมลงทิ้งไว้บริเวณรอบต้นไม้

ความสำคัญของแมลงที่มีต่อป่าไม้

- เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศป่าไม้
- เป็นศัตรูสำคัญของต้นไม้ในทุกกระชงการเจริญเติบโตของต้นไม้
- ยังไม่มีวิธีการใดที่จะสามารถกำจัดแมลงศัตรูป่าไม้ให้หมดไปได้

ความเสียหายอันเนื่องมาจากแมลงศัตรูป่าไม้

- ความเสียหายต่อต้นไม้โดยตรง
- ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ
 - งบประมาณในการควบคุมกำจัด
 - งบประมาณการศึกษาวิจัยหาแนวทางการกำจัด
 - การเปลี่ยนไปปลูกไม้ชนิดอื่นที่มีปัญหาแมลงศัตรูน้อย
- ความสูญเสียทางด้านจิตใจและทัศนียภาพ

ลักษณะการระบาดของแมลงศัตรูป่าไม้

- Sporadic outbreak: เป็นแมลงศัตรูอยู่ในพื้นที่มานาน มีประชากรต่ำ ไม่มีการระบาด ต่อมาเกิดการระบาดเนื่องจากสภาพแวดล้อมมีความเปลี่ยนแปลงไป
- Chronic outbreak: เป็นแมลงศัตรูที่มีการระบาดอยู่เป็นประจำในพื้นที่นั้นๆ ทุกปี

ประเภทของแมลงศัตรูป่าไม้

- แมลงทำลายต้นและกิ่ง (Stem and trunk borer)
- แมลงทำลายใบ (Leaf defoliator)
- แมลงทำลายราก (Root destroyer)
- แมลงทำลายดอกและผล (Inflorescence and fruit destroyer)
- แมลงดูดน้ำเลี้ยง (Sap sucker)

แมลงศัตรูทำลายต้นและกิ่ง

- สร้างความเสียหายมากที่สุดต่อสวนป่า
- ทำให้ต้นไม้เสียรูปทรงหรือหักโค่น
- ทำให้เกิดตำหนิในเนื้อไม้
- คุณภาพและราคาของไม้สูญเสียไป

แมลงศัตรูทำลายใบ

- มีความสำคัญมากในต้นไม้ที่ยังมีขนาดเล็ก
- การทำลายมีหลายรูปแบบ เช่น กัดกินทั้งใบ กินเฉพาะผิวใบ ม้วนใบ
- มีผลกระทบต่อเจริญเติบโตของต้นไม้
- รอบระยะเวลาการตัดฟัน (Rotation) ต้องยืดออกไป

แมลงศัตรูทำลายราก

- มีความสำคัญมากในไม้ขนาดเล็กและกล้าไม้
- ลักษณะการทำลายโดยการกัดกินรากและเจาะที่คอราก
- ต้นไม้ขนาดใหญ่จะไม่ค่อยพบปัญหาจากแมลงประเภทนี้

แมลงศัตรูทำลายดอกและผล

- มีความสำคัญมากในสวนผลิตเมล็ดพันธุ์ (Seed orchard และ Seed production area)
- การทำลายส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของเมล็ด
- แมลงทำลายใบหลายชนิดเป็นแมลงที่ทำลายดอกและผลด้วย

แมลงศัตรูคูดน้ำเลี้ยง

- มีความสำคัญมากในกล้าไม้และไม้ขนาดเล็ก
- คูดน้ำเลี้ยงของใบ ยอด ดอก
- ทำให้ต้นไม้อ่อนแอ เสี่ยงต่อการตาย
- มีความสำคัญใกล้เคียงกับแมลงทำลายดอกและผล

การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูป่าไม้

1. การใช้สารเคมี
2. การไม่ใช้สารเคมี

การใช้สารเคมี

- สารฆ่าแมลง (Insecticide)
 - จำแนกตามกรรมวิธีการฆ่าแมลง : กินตาย ถูกตัวตาย
 - จำแนกตามคุณสมบัติที่ปรากฏบนพืช : คูดซึม ไม่คูดซึม
 - จำแนกตามที่มาของสาร : จากธรรมชาติ จากการสังเคราะห์

- จำแนกตามระดับความเป็นพิษ : พิษร้ายแรงยิ่ง พิษร้ายแรง พิษปานกลาง พิษน้อย

- สารยับยั้งการเจริญเติบโต (Growth inhibitor)
- สารควบคุมพฤติกรรมของแมลง (Semiochemical)

การไม่ใช้สารเคมี

- วิธีกลและวิธีกายภาพ (Mechanical and physical control)
- วิธีชีววิธี (Biological control)
 - ตัวห้ำ (Predator) เช่น มวนพิฆาต (*Eocanthecona furcellata*) มวนเพชฌฆาต (*Sycanus collaris*) ตัวเบียน (Parasite) เช่น แตนเบียนชนิดต่างๆ เชื้อโรค (Pathogen) เช่น เชื้อรา *Beauveria bassiana*
 - การใช้สาร Pheromone
 - การทำให้แมลงเป็นหมัน

การใช้ Bacteria *Bacillus thuringiensis*

- เป็นวิธีการทางชีววิธีที่มีประสิทธิภาพดี
- ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตอื่นๆ นอกจากหนอนผีเสื้อ
- เหมาะกับงานทางด้านป่าไม้
- มีการใช้เพื่อควบคุมกำจัดหนอนกินใบสัก (*Hyblaea puera*) และหนอนกินผิวใบสัก (*Paliga damastesalis*) อย่างได้ผลดียิ่ง
- อุปกรณ์ที่ใช้พ่นแบคทีเรีย ได้แก่ เครื่องพ่นหมอกควัน

กลไกการทำงานของ Bacteria *Bacillus thuringiensis*

- อนุภาคแบคทีเรียจะลอยขึ้นไปติดอยู่ที่ใบไม้โดยผ่านจากเครื่องพ่นหมอก
- เมื่อหนอนกินใบไม้จะกินแบคทีเรียที่ติดอยู่ที่ใบเข้าไปด้วย
- แบคทีเรียจะทำลายระบบทางเดินอาหารของหนอน
- หนอนจะตายภายใน 1-3 วัน

- ต้องทำการฉีดพ่นเมื่อพบตัวหนอนแล้วเท่านั้น ไม่สามารถใช้เพื่อการป้องกันการทำลายได้

การไม่ใช้สารเคมี

- วนวัฒนวิธี (Silvicultural control)
 - การปลูกพืชผสม (Mixed plantation)
 - การทำความสะอาดแปลง (Weeding and cleaning)
 - การใช้พันธุ์ต้านทาน (Resistant)
 - วนวัฒนวิธีอื่นๆ
- วิธีใช้พันธุกรรม (Genetic control)
 - การตัดแปลงพันธุกรรมของแมลง เช่น การทำให้ลูกเป็นหมันหรือไข่แล้วไม่ฟักเป็นตัว (Autocidal method) คัดแปลงการเจริญเติบโต (Growth alterations)

การไม่ใช้สารเคมี

- ใช้กฎหมายควบคุม
- วิธีผสมผสาน (Integrated pest management : IPM)
 - นำความรู้ทางนิเวศวิทยามาร่วมพิจารณา
 - เลือกวิธีการควบคุมให้เหมาะสม
 - สามารถลดระดับประชากรศัตรูพืชให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
 - สอดคล้องกับการจัดการทรัพยากรป่าไม้
- ใช้ผลผลิตจากธรรมชาติ : การใช้สมุนไพรต่างๆ เช่น สะเดา ยาสูบ

ตัวอย่างการควบคุมกำจัดแมลงศัตรูป่าไม้โดยวิธี IPM.

ผีเสื้อหนอนเจาะต้นสัก (Teak Beehole Borer) (*Xyleutes ceramicus* Walker)

ความสำคัญของหนอนเจาะต้นสัก

- ผีเสื้อกลางคืนขนาดใหญ่
- วงจรชีวิต (Life Cycle) ประมาณ 1 ปี
- ตัวหนอนอาศัยหากินในต้นสักโดยการเจาะอาศัยในลำต้น
- การทำลายทำให้เกิดตำหนิ “รูมอดป่า”
- มีการทำลายสะสม
- ระบาดรุนแรงมากในภาคเหนือ
- ปัจจุบันเริ่มมีการแพร่ระบาดในภาคอื่น

การควบคุมกำจัด

- ไม่มีวิธีการที่สามารถควบคุมกำจัดอย่างได้ผล 100%
- ต้องใช้หลายวิธีการร่วมกัน
- ระยะเวลาในการปฏิบัติในแต่ละวิธีเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องพิจารณา

แนวทางการควบคุมกำจัดโดยวิธี IPM.

- ระยะตัวหนอนขนาดเล็ก
- ระยะตัวหนอนขนาดใหญ่
- ระยะดักแด้
- ระยะตัวเต็มวัย

ระยะที่เป็นตัวหนอนขนาดเล็ก (เดือน มี.ค. – เม.ย.)

- ตัวหนอนยังมีขนาดเล็กมาก
- อาศัยหากินอยู่บริเวณเปลือกนอกลำต้นหรืออยู่ตามใต้เปลือก
- ใช้ Bacteria ฉีดพ่นตามลำต้น
- สามารถลดปริมาณหนอนที่จะเจาะเข้าทำลายได้ในระดับหนึ่ง

ระยะที่เป็นตัวหนอนขนาดใหญ่ (เดือน พ.ค. – ธ.ค.)

- ตัวหนอนมีขนาดใหญ่เจาะเข้าภายในลำต้นแล้ว
- ต้นไม้เกิดตำหนิขึ้นแล้ว
- ไม่สามารถใช้ Bacteria ฉีดพ่นได้
- ใช้ Sheldrite ชนิดมีก้านฉีด ฉีดเข้าไปในรูที่มีหนอนอยู่
- ยิ่งปฏิบัติได้รวดเร็วแต่เนิ่นก็จะยังสามารถลดความเสียหายลงได้มากขึ้น

ระยะที่เป็นดักแด้ (เดือน ม.ค. – ก.พ.)

- ตัวหนอนเข้าเป็นดักแด้อยู่ในแกนกลางของต้นสัก
- สารเคมีในบางครั้งไม่สามารถทำอันตรายดักแด้ได้
- ใช้การควบคุมทางกลมาช่วย เช่น การอุดรูทางออกไม่ให้ผีเสื้อออกมาได้และตายอยู่ภายใน
- การควบคุมในระยะนี้เนื้อไม้เกิดตำหนิรูมอดป่าอย่างสมบูรณ์ไปแล้ว
- สามารถช่วยลดปริมาณผีเสื้อตัวเต็มวัยในปีต่อไปได้มาก

ระยะที่เป็นตัวเต็มวัย (เดือน ก.พ. – มี.ค.)

- ผีเสื้อจะออกจากต้นสักในตอนบ่าย
- มักเกาะนิ่งอยู่กับต้นสักในตอนกลางวัน โดยเกาะอยู่เหนือคราบดักแด้ประมาณ 1 ฟุต
- ใช้วิธีการเดินจับผีเสื้อไปทำลาย หรือการใช้กับดักแสงไฟล่อแมลง
- การจับทำได้สะดวกเนื่องจากผีเสื้อบินไม่เก่ง
- การจับให้ทำในตอนบ่าย-เย็น
- สามารถลดปริมาณตัวหนอนที่จะเจาะทำลายในปีต่อไปได้อย่างมาก

ข้อสังเกต

- วิธีการทั้งหมดนี้เหมาะสมกับสวนป่าที่มีพื้นที่ไม่กว้างขวางมาก
- เป็นวิธีการที่ Intensive มาก
- ยังไม่สามารถหาวิธีการที่เหมาะสมกับสวนป่าที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ได้ เช่น สวนป่า อ.อ.ป. เป็นต้น

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ
และหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์ดร. จิตรลดา บุรพรัตน์
ประธานสาขาวิชา การจัดการสมัยใหม่และเทคโนโลยีสารสนเทศ
วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. อาจารย์วรัญญู จันทร์ฉาย
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการสมัยใหม่และเทคโนโลยีสารสนเทศ
วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ที่ ศธ 0515(010)19/ พิเศษ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

4 มีนาคม 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ดร.จิตรลดา บุรพรัตน์

ด้วย นายวรวรรณ จันทร์ฉาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในหัวข้อ เรื่องการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักเพื่อการอนุรักษ์ในชุมชนบ้านสวนลึก อำเภอเวียง จังหวัดลำปาง โดยมีรองศาสตราจารย์พลสิทธิ์ สิทธิชมภู และ รองศาสตราจารย์ ปรีชา อินทรสมพันธ์ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ คณะอาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและข้อเสนอแนะในการศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

ปรีชา อินทรสมพันธ์

(รองศาสตราจารย์ปรีชา อินทรสมพันธ์)

สาขาวิชาอาชีวศึกษา

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาอาชีวศึกษา

โทรศัพท์ 053-944258 โทรสาร 053-94424 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ที่ ศธ 0515(010)19/ พิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
4 มีนาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
เรียน อาจารย์วรัญญา จันทร์ฉาย

ด้วย นายวรวรรณ จันทร์ฉาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาอาชีพศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในหัวข้อ เรื่องการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักเพื่อการอนุรักษ์ในชุมชนบ้านสวนสัก อำเภอถ้ำดาว จังหวัดลำปาง โดยมีรองศาสตราจารย์พลสิทธิ์ สิทธิชมภู และ รองศาสตราจารย์ ปรีชา อินทรสมพันธ์ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์จะขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ คณะอาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและข้อเสนอแนะในการศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

ปรีชา อินทรสมพันธ์

(รองศาสตราจารย์ปรีชา อินทรสมพันธ์)

สาขาวิชาอาชีพศึกษา

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาอาชีพศึกษา

โทรศัพท์ 053-944258 โทรสาร 053-944248 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ที่ ศช 0515(010)19/ พิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
17 มีนาคม 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล
เรียน เจ้าของแปลงเพาะกล้าไม้สัก

ด้วย นายวรวรรณ จันทร์ฉาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาอาชีวศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ
หลักสูตรในหัวข้อ เรื่องการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักเพื่อการอนุรักษ์ในชุมชนบ้านสวน
สัก อำเภองาว จังหวัดลำปาง โดยมีรองศาสตราจารย์พลสิทธิ์ สิทธิชมภู และ รอง
ศาสตราจารย์ ปรีชา อินทรสมพันธ์ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษามีความ
ประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ สัมภาษณ์ เจ้าของแปลงเพาะกล้าไม้สัก ในหัวข้องานวิจัย
ดังกล่าว

คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้
จะช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษาต่อส่วนรวม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ขอขอบคุณเป็น
อย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

ปรีชา อินทรสมพันธ์

(รองศาสตราจารย์ปรีชา อินทรสมพันธ์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาอาชีวศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สาขาวิชาอาชีวศึกษา

โทรศัพท์053-944258โทรสาร053-944248

ที่ ศธ 0515(010)19/ พิเศษ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

17 มีนาคม 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้นำชุมชนบ้านสวนสัก

ด้วย นายวรวรรณ จันทร์ฉาย นักศึกษาบัณฑิตศึกษา สาขาอาชีพศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ หลักสูตรในหัวข้อ เรื่องการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักเพื่อการอนุรักษ์ในชุมชนบ้านสวนสัก อำเภองาว จังหวัดลำปาง โดยมีรองศาสตราจารย์พลสิทธิ์ สิทธิชมภู และ รองศาสตราจารย์ปรีชา อินทรสมพันธ์ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ สัมภาษณ์ผู้นำชุมชนบ้านสวนสัก ในหัวข้องานวิจัยดังกล่าว

คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ จะช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษาต่อส่วนรวม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

ปรีชา อินทรสมพันธ์

(รองศาสตราจารย์ปรีชา อินทรสมพันธ์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาอาชีพศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สาขาวิชาอาชีพศึกษา

โทรศัพท์ 053-944258 โทรสาร 053-944248

ที่ ศธ 0515(010)19/ พิเศษ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถนนห้วยแก้ว

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

17 มีนาคม 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ

ด้วย นายวรวรรณ จันทน์ฉาย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ หลักสูตรในหัวข้อ เรื่องการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักเพื่อการอนุรักษ์ในชุมชนบ้านสวน สัก อำเภองาว จังหวัดลำปาง โดยมีรองศาสตราจารย์พลสิทธิ์ สิทธิชมภู และ รองศาสตราจารย์ปรีชา อินทสมพันธ์ เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ในหัวข้องานวิจัยดังกล่าว

คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ จะช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษาต่อส่วนรวม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

ปรีชา อินทสมพันธ์

(รองศาสตราจารย์ปรีชา อินทสมพันธ์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาอาชีวศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สาขาวิชาอาชีวศึกษา

โทรศัพท์ 053-944258 โทรสาร 053-944248

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์และรายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักเพื่อการอนุรักษ์ในชุมชนบ้าน
สวนสัก อำเภองาว จังหวัดลำปาง”

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2552 เวลา.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ มี 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 รูปแบบการเพาะกล้าไม้สัก

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

ตอนที่ 5 การส่งเสริมอาชีพการเพาะกล้าไม้สัก

ตอนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สัก

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1 ชื่อ/สกุล.....

2 อายุ.....ปี

3 ระยะเวลาที่อยู่ชุมชนนี้.....

4 สถานภาพ.....(โสด / สมรส / หย่าร้าง)

5 ระดับการศึกษา

.....

6 ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สัก.....

7 พื้นที่ในการทำการเพาะกล้าไม้สัก.....ไร่

ตอนที่ 2 รูปแบบการเพาะกล้าไม้สักในอดีตและปัจจุบัน

1 ท่านมีการเตรียมพื้นที่เพาะปลูกอย่างไร(อดีตและปัจจุบัน)

- 2 ท่านได้เมล็ดพันธุ์มาอย่างไร(อดีตและปัจจุบัน)
- 3 ท่านมีการเตรียมเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกอย่างไร(อดีตและปัจจุบัน)
- 4 ช่วงเวลาในการเพาะกล้าคือช่วงใด(อดีตและปัจจุบัน)
- 5 ท่านได้รับการถ่ายทอดการประกอบอาชีพนี้มาจากใครและได้รับการถ่ายทอดมาอย่างไร
- 6 อายุของต้นกล้าที่จะสามารถนำมาจำหน่ายควรมีอายุเริ่มต้นที่เท่าใด(อดีตและปัจจุบัน)
- 7 วัสดุคิบที่ใช้ในการเพาะกล้าไม้ท่านได้มาจากที่ใด และราคาเป็นอย่างไร(อดีตและปัจจุบัน)
- 8 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเพาะกล้าไม้ท่านได้มาจากที่ใดอาทิเช่น กุญแจใส่กล้าไม้และสิ่งที่เกี่ยวข้อง และราคาเป็นอย่างไร(อดีตและปัจจุบัน)
- 9 อายุของต้นกล้าที่จะสามารถนำมาจำหน่ายควรมีอายุเริ่มต้นที่เท่าใด(อดีตและปัจจุบัน)
- 10 ต้นกล้าที่จำหน่ายมีกี่ขนาด อายุเท่าไร และมีราคาเท่าไร(อดีตและปัจจุบัน)
- 11 ท่านนำต้นกล้าไปจำหน่ายที่ใดบ้าง(อดีตและปัจจุบัน)
- 12 มีการรวมกลุ่มของผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ในหมู่บ้านสวนสักหรือไม่อย่างไร ถ้ามีใครเป็นประธานกลุ่ม

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

- 1 ท่านคิดว่ามีแนวทางในเรื่องการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนควรเป็นอย่างไร
- 2 ท่านได้รับการให้ความรู้และวิชาการใหม่ๆหรือไม่ โดยวิธีใด
- 3 ท่านได้นำความรู้และวิชาการใหม่ที่ได้รับไปปรับ ประยุกต์ใช้กับอาชีพของท่านอย่างไร

ตอนที่ 5 การส่งเสริมการเพาะกล้าไม้สัก

- 1 มีหน่วยงานหรือองค์กรใดมาสนับสนุนส่งเสริมหรือไม่อย่างไร
- 2 มีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ หรือไม่อย่างไร

ตอนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สัก

ท่านประสบปัญหาในการประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สักหรือไม่อย่างไร

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักเพื่อการอนุรักษ์ในชุมชนบ้าน
สวนสัก อำเภองาว จังหวัดลำปาง”

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์หัวหน้าสถานีวิทยุวณวิชัยวาว อำเภองาว จังหวัดลำปาง
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2552 เวลา.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 รูปแบบการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

ตอนที่ 4 การส่งเสริมอาชีพการเพาะกล้าไม้สัก

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

1. ชื่อ/สกุล.....
2. อายุ.....ปี
3. ตำแหน่ง.....
4. สังกัด.....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน.....ปี
6. ระดับการศึกษาสูงสุด.....
7. สาขาวิชาที่จบการศึกษา.....

ตอนที่ 2 รูปแบบการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

- 1 รูปแบบการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสักเป็นเช่นไร
- 2 ลักษณะการประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสักเป็นเช่นไร

ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

- 1 แนวทางในเรื่องการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนควรเป็นอย่างไร
- 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 4 การส่งเสริมอาชีพการเพาะ กล้าไม้สัก

1. การส่งเสริมอาชีพการเพาะ กล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสักมีวิธีการอย่างไร
 - แผนการดำเนินงาน
 - โครงการต่างๆ
 - กิจกรรมต่างๆ
2. การให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำ
 - ด้านการผลิต
 - ด้านการลงทุน
 - ด้านการส่งเสริม
 - ด้านการปรับปรุง
 - ด้านการให้ความรู้และวิทยาการใหม่ๆ
3. มีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพการเพาะ กล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสักบ้างหรือไม่อย่างไร

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักเพื่อการอนุรักษ์ในชุมชนบ้าน

สวนสัก อำเภองาว จังหวัดลำปาง”

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้านชุมชนบ้านสวนสัก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2552 เวลา.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ มี 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ประวัติและความเป็นมาและบริบทชุมชน

ตอนที่ 3 รูปแบบการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

ตอนที่ 5 การสนับสนุนส่งเสริมและการให้ความช่วยเหลือ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ/สกุล.....
2. อายุ.....ปี
3. ตำแหน่ง.....
4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ชุมชนนี้.....ปี
5. ที่อยู่ปัจจุบัน.....

ตอนที่ 2 ประวัติและความเป็นมาและบริบทชุมชน

1. ชุมชนบ้านสวนสักนี้ก่อตั้งมาประมาณกี่ปี และตัวท่านอยู่อาศัยอยู่มาประมาณกี่ปี
2. จำนวนสมาชิกประมาณกี่คน และมีกี่หลังคาเรือน
3. ลักษณะการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร
4. ลักษณะสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนเป็นอย่างไร
5. การประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สักของชุมชนนี้เริ่มทำมากี่ปี ตั้งแต่ปีอะไร

6. ใครเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สักเป็นรายแรก
7. มีผู้ประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สักจำนวนกี่ราย
8. อาชีพอื่นๆนอกเหนือจากการประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สักได้แก่อะไรบ้าง

ตอนที่ 3 รูปแบบการเพาะกล้าไม้สักในอดีตและปัจจุบัน

1. รูปแบบการเพาะกล้าไม้สักเป็นเช่นไรจากอดีตถึงปัจจุบัน
2. ลักษณะการประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสักเป็นเช่นไร

ตอนที่ 4 แนวทางในการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

3. แนวทางในเรื่องการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนมีอย่างไรบ้าง
4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 5 การสนับสนุนส่งเสริมและการให้ความช่วยเหลือ

2. ท่านมีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริมในการประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนอย่างไร
3. ท่านได้ขอความช่วยเหลือในด้านต่างๆที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก ไปยังองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆบ้างหรือไม่อย่างไร
4. ท่านมีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับอาชีพการเพาะกล้าไม้สักให้กับผู้ที่สนใจหรือไม่อย่างไร
5. ท่านมีวิธีการรวมกลุ่มผู้ประกอบอาชีพการเพาะกล้าไม้สักหรือไม่อย่างไร
6. ท่านคิดว่าอาชีพการเพาะกล้าไม้สักยังขาดองค์ประกอบด้านใดอีกบ้าง
7. ปัญหาและอุปสรรคในการที่จะพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สัก

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักเพื่อการอนุรักษ์ในชุมชนบ้าน

สวนสัก อำเภองาว จังหวัดลำปาง”

ชุดที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้ที่ซื้อกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2552 เวลา.....

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 รูปแบบการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สัก

ตอนที่ 4 การส่งเสริมอาชีพการเพาะกล้าไม้สัก

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- 1 ชื่อ/สกุล.....
- 2 อายุ.....ปี
- 3 อาชีพ.....
- 4 หน่วยงาน.....
- 5 ที่อยู่.....
- 6 จำนวนต้นกล้าที่ซื้อ.....ต้น

ตอนที่ 2 รูปแบบการเพาะกล้าไม้สัก

- 1 ท่านซื้อต้นกล้าไม้สักจากชุมชนบ้านสวนสักกี่ครั้ง
- 2 เหตุผลใดที่ท่านตัดสินใจซื้อต้นกล้าไม้สักจากชุมชนบ้านสวนสัก
 - 2.1 ด้านการเดินทาง
 - 2.2 คุณภาพของพันธุ์ไม้
 - 2.3 ราคา(การลดราคา)

2.4 การซื้อก่อนจ่ายทีหลัง

2.5 บริการขนส่ง

3 ท่านซื้อต้นกล้าไม้สักเพื่อนำไปปลูก ณ ที่ใด

ตอนที่ 3 แนวทางในการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สัก

1. ท่านคิดว่าแนวทางการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสักควรเป็นอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับผู้ซื้อกล้าไม้สัก
2. ท่านคิดว่าควรมีการพัฒนาอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในด้านใดบ้าง

ตอนที่ 4 การส่งเสริมอาชีพการเพาะกล้าไม้สัก

1. ท่านคิดว่าควรมีการส่งเสริมอาชีพการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสักอย่างไร
2. ท่านคิดว่าในปัจจุบันมีการประชาสัมพันธ์ โฆษณาเกี่ยวกับการจำหน่ายกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสักอย่างไรและเพียงพอหรือไม่

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

รายชื่อผู้ประกอบอาชีพเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

นางจันทรา	แสนใจยา	อายุ 46 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2552
นางจำปี	ปิงเมือง	อายุ 46 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2552
นางพิน	ช่างปิ่น	อายุ 45 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2552
นางเพ็ญ	วงศา	อายุ 41 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2552
นางจิราพร	จารุรัตน์	อายุ 50 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2552
นางผ่องใส	จันทร์มูล	อายุ 40 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2552
นายคำ	ไชยรัตน์	อายุ 53 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552
นายจร	แสนใจยา	อายุ 49 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552
นายจรัล	คิดถึงคุณ	อายุ 55 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2552

รายชื่อผู้ใหญ่บ้านชุมชนบ้านสวนสัก

นางจำปี	ปิงเมือง	อายุ 46 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2552

รายชื่อหัวหน้าสถานีวนวัฒนวิจัยงาว

นายสาโรจน์	วัฒนสุขสกุล	อายุ 50 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2552

รายชื่อผู้ซื้อกล้าไม้สักจากในชุมชนบ้านสวนสัก

นายสวัสดิ์	คุ้มแสน	อายุ 65 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2552
นายจรัญ	ใจเกียง	อายุ 45 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2552
นายปฏิวัติ	ชมชื่น	อายุ 27 ปี	สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2552

ภาคผนวก จ
ภาพประกอบ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บริบทชุมชนบ้านสวนสัก

รูปที่ 4 ชุมชนบ้านสวนสัก

รูปที่ 5 ถนนพหลโยธิน สายลำปาง – พะเยา

รูปที่ 6 สถานีวนวัฒนวิจัยงาว

ขั้นตอนการเพาะกล้าไม้สักในชุมชนบ้านสวนสัก

รูปที่ 7 การขำเพื่อให้เปลือกที่หุ้ม เมล็ดสักออก

รูปที่ 8 เมล็ดสักที่ผ่านการกะเทาะเปลือกแล้ว

รูปที่ 9 แปลงเพาะก่อนหว่านเมล็ด

รูปที่ 10 แปลงเพาะหลังการหว่านเมล็ดช่วงแรก

รูปที่ 11 แปลงเพาะเมล็ดช่วงอายุประมาณ 10 เดือน

รูปที่ 12 กล้าไม้สักหลังจากการขุดแล้ว

รูปที่ 13 เหง้าสั๊กสำหรับปลูก

รูปที่ 14 เหง้าสั๊กสำหรับนำมาชำในถุง

รูปที่ 15 ดินที่บรรจุถุงแล้ว

รูปที่ 16 การตัดแต่งใบเพื่อให้แสงส่องถึงซึ่งจะทำให้กล้าไม้แข็งแรง

รูปที่ 17 การวางจำหน่ายบริเวณหน้าบ้านของตน
การจัดเก็บวัสดุและวัสดุคิบ

รูปที่ 18 ดินจะถูกกองไว้บริเวณที่ทำงาน

รูปที่ 19 ถุงเมล็ดสักระจะจัดเก็บไว้บริเวณ โรงเก็บรถหรือใต้ถุนบ้าน
ลักษณะต้นแม่ไม้ สำหรับเป็นแม่พันธุ์

รูปที่ 20 ลักษณะแม่ไม้ที่มีลำต้นภาพที่
โคนมีลักษณะตรงเปล่า

รูปที่ 21 ลักษณะแม่ไม้ที่ปราศจากกิ่งก้านจาก
ถึงง่ามต้องไม้ต่ำกว่า 15 เมตร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วรวรรณ จันทน์ฉาย
วันเดือนปีเกิด	11 มกราคม 2526
ประวัติการศึกษา	2541 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย 2544 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคลำปาง 2547 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ช่างก่อสร้าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตภาคพายัพ 2550 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (อุตสาหกรรม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	192/1 หมู่ที่ 4 ตำบลหลวงเหนือ อำเภองาว จังหวัดลำปาง